

DERIV.: *Corralada*. *Corralàs*. *Corralassa*. *Corraler*. *Corralera*. *Corralet* [1561]. *Corraleta*. *Corralí*; *corralina*: «l'indret dit lo Cortal del Ventura són kořalines de porcs», Noves de Segre, 1959, «La Kořalina: corralet tancat, a la pleta de La Releixa», Llessui, 1958. ⁵ +*Corralís*: «Prats dels corralissos» a Llessui (Pall.); *corralissa* molt viu per a un corral gran a muntanya a tot el Nord valencià: Benicarló, Ares, Orpesa, Vila-famés, Vilamarxant i almenys un indret «Racó de les Corralisses» a Cocentaina; altrament això es retroba ¹⁰ a l'Alt Aragó: «El Fajón Cerráu de Frátula és una kořaliřa grande» a Panticosa (1966). *Corraló*. *Corralot*; *corralota*.

Acorralar [Belvitges, 1803], remetent a *encorralar* [1803, Belv.; cf. cast. *acorralar*, S. XIII]: «En Basi ¹⁵ que, *encorralat* a casa, ens atrevir-se a posar els peus al poble --- se manifestava sorrut y malhumorat», Man. Vayreda (*Sang Nova* IV, cap. 11, p. 308); «¿com ho farem per *encorralar* aquest llop i fer-li desmossar la presa?», id. (*La Puny.*, p. 167); «una vegada, però, ²⁰ sense entèmer-se'n, els moros me'l van *encorralar* ---», Camps Merc., *Folk. Men.* II, 82; *əřkəřalá* cabres salvatges, Bunyola (veg. supra); en la germania castellana del S. XVI: «acorralar: arrinconar a uno; *encorralarse*: retraerse huyendo», i d'altra banda «*encorral*: ²⁵ acorralado, arrinconado» (Hidalgo, *Vocab. de Germania*).

¹ Ed. Buchon, p. 94; en l'ed. *NCL.*, el ms. preferit, que confon sovint *rr* amb *r*, porta en el primer cas *coral* i en el segon *cortals* (§ 47, p. 135.14 i 136.17), ³⁰ lliçó improbable perquè *cortal* expressa quasi sempre un recinte de muntanya i per a bestiar. Com a exs. literaris afegim-hi encara «al prat avia un coral ---; e'l coral --- menjaven els tors ---» (traduint el fr. *rastelier*) en la *Questa* de Reixac, text que també confon gràficament *-rr-* amb *-r-* (115.24, 31); «qui anava al *corral* de les vaques a dir missa --- seria cosa abominable», StVicentF (*Quar.*, 235.127); «manà que lo catiu e Càmar fossen donats als leons --- per què, feta venir una bona spasa e una darga, al catiu ho donaren, lo qual, despullat en camisa, fonch més en lo *corral* ---», *Curial* (*NCL.* III, 155): pot haver-hi ací el sentit de 'recinte on es lluita', tan freqüent sobretot en oc. ant., però ⁴⁰ també en el *Conde Lucanor* es tracta del recinte on està tancat un lleó (*DAut.*), de manera que en el fons no és diferent del sentit de 'lloc per tancar bestiar'. Entre els escriptors de la Renaixença re- ⁴⁵ preñen tot seguit l'ús del mot, començant ja per Milà i Fontanals: «Ribagorsa han poblada arreu, arreu, / en los roquers basteixen, colen los erms: / als uns lo blat y l'ordi los naix espès, / altres, *corral*s habiten, prop de les neus», *ProsB*, v. 339. — ² *Posar-li a u les cabres en el corral*, dita proverbial, *Rondalla de Rondalles*; *València pareix un corral de vaques*, ⁵⁵ vista popular pessimista, per a 'lloc brut o desendregat'. — ³ «Encorralen» les cabres ensalvatgides, que agafen, en un *kořal*, espècie de clos que fan a muntanya, Bunyola, 1963. — ⁴ Per als closos de bestiar a muntanya es reserva allà *cortal*, però per sota ⁶⁰

d'Odèn, comarca avall del Cardener (p. ex. a Riner), ja no es coneix *cortal*, tot són *kořals*, fins els del cap de la serra, 1964. — ⁵ 'Recinte' per a bestiar («se fillava a morder / come can bravo que guarda seu *curral*») o altre («dos que a seu chamado / ouve, foi un *curral* chõo, / que mais en el non cabia»), glossari de Mettmann, p. 85. — ⁶ També el donen com a *curral* en un glossari portuguès del S. XIV. La forma amb *u* predomina molt sobre *corral* tant en galleg com en portuguès, i és molt anterior i externa al temps, zona i condicions en què s'ha produït allà la confusió de *o* pretònica amb *u*. Sembla que és deguda a la solidaritat amb *curro* = cast. *corro*, del qual parlo després. — ⁷ Allà diverses vegades en els Cartularis d'Ossau, del S. XV, almenys des d'un doc. de 1463 (p. 313): «los parx, seps <'tancats'> de lors *corraus* ---». — ⁸ Però esborrar-hi Larboust *kūřew* que ve de *CŪBĪLE*, naturalment. — ⁹ Una de les regles bàsiques de la metafonia de la *o* luso-ileonesa és que actua davant *-u* però no davant *-os* del plural, d'on després diverses igualacions en portuguès: es justifica, doncs, la coexistència de les dues formes. Però s'explica que aquesta *u* es vagi encomanar a *curral*. Perquè, en efecte, la forma *curro* es constata des d'antic: *Curro de Mauros* 1018, *Curros* i *Currelo* 1253, *Currelos* 1220. — ¹⁰ En l'Alt Aragó *kōřo* fa el paper del nostre 'rodal, paratge', val. *roggle*: «hay un *corro* que llaman *El Plano*» a Saqués de Tena, *habia corros que* --- allà on un valencià hauria dit *roggles de terra*, a Sallent de Gállego (1966), en el Baix Aragó 'extensió': *esta finca tiene mucho corro* (BDC xxiv, 165). — ¹¹ Hi ha un *corre* o *corra* substantiu en dos textos del Princ., del S. XVII o un d'ells posterior, citats pel *DAG.*: el context és tallat massa curt perquè puguem judicar clarament si és la *corrida* de toros o bé una variant d'aquest *corro* 'plaça de toros' amb un poc de metonímia en un d'ells. — ¹² De tota manera avui trobo el *kōřo* «la Plaça de Bous» a Portell de Morella (1961) que és justament la via natural d'entrada cap a terra valenciana des del Baix Aragó. — ¹³ A l'Est «el corral unido a la casa» [Vigón], «el sitio destinado al corral, la pocilga y el hórreo» (Rato), «el terreno situado delante de la cuadra o establo, donde ordinariamente se deposita el estiércol» (Somoza, *Cosiquines de la mi Quintana*, p. 37), una plaça de la ciutat d'Oviedo es diu *la Corrada del Obispo*. — ¹⁴ Més atraient em semblaria la idea de relacionar amb l'ar. vg. *kūrra* (ar. *kúra*, *kūra*, Dozy, *Suppl.* II, 462a, 497b; I, 30b), que ultra 'globus, esfera', 'pilota, bola', pot significar 'tròpic, cercle de l'esfera' (*PAlc*); tenint en compte sobretot que un mossàr. o hisp-ar. *qūrra* significa 'lligam per subjectar un empelt' en l'almerià Abenloyon (1358: Simonet); i Bierzo *corla* «aro o abrazadera de hierra» deu ser el mateix mot, vist que *rr* > *rl* o *rn* és un fenomen corrent en els arabismes i iberismes romànics, veg. *VRom.* II, 455, § 384. No obstant, l'àrea del tipus *corra*, *corre*, tan propi del Nordocst espanyol ens dissuadeix de fer